

Kammarrätten i Jönköping
Box 2203
550 02 Jönköping

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE

Energimarknadsinspektionen, org.nr.202100-5695, Box 155, 631 03 Eskilstuna, nedan nämnt Ei

Ombud: advokaterna Jörgen Larsson och Tobias Bengtsson samt jur kand Ida Odelius,
Wistrand Advokatbyrå, Box 11920, 404 39 Göteborg
(jorgen.larsson@wistrand.se; tobias.bengtsson@wistrand.se; ida.odelius@wistrand.se;))

MOTPART

Öresundskraft AB, org.nr. 556089-7851, Box 642, 251 06 Helsingborg, nedan nämnt
Öresundskraft

Ombud: advokaterna Torgny Wetterberg, Kristoffer Ribbing och Josefin Mallmin,
A1 Advokater, Riddargatan 13 A, 114 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom av den 11 december 2013 gällande mål nr 8003-11

SAKEN

Fastställande av intäktsram enligt ellagen

Som ombud för Ei anförs följande

1 YRKANDEN

- 1.1 Ei yrkar i första hand att kammarrätten skall undanröja förvaltningsrättens dom i sin helhet och återförvisa målet till förvaltningsrätten för förnyad handläggning.

1.2 Ei yrkar i andra hand att kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom på så sätt att övergångsmetoden, med de av Ei i förvaltningsrätten medgivna metodjusteringarna, ska tillämpas vid beräkningen av intäktsram för redovisningsenhet REL00136 för tillsynsperioden 2012-2015.

Med de av Ei i förvaltningsrätten medgivna metodjusteringarna enligt ovan avses att vid tillämpning av övergångsmetoden ska:

- de löpande opåverkbara kostnaderna under tillsynsperioden i sin helhet ingå i intäktsramen,
- de kapitalkostnader som beräknas av Ei på nätföretagens ökade nuanskaffningskostnader för investeringar minus utrangeringar under tillsynsperioden i sin helhet ingå i intäktsramen.

1.3 Ei yrkar vidare i andra hand att kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom på så sätt att målet ska återförvisas till Ei för fastställande av intäktsram till faktiskt belopp för redovisningsenhet REL00136 för tillsynsperioden 2012-2015 med beaktande av de förutsättningar som följer av bifall till punkt 1.2 ovan.

1.4 Ei yrkar slutligen i tredje hand att kammarrätten för det fall Öresundskrafts yrkande om att schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetoden, ska tillämpas vid beräkningen av intäktsram vinner bifall ska återförvisa målet till Ei för fastställande av intäktsram till faktiskt belopp avseende redovisningsenhet REL 00136 för tillsynsperioden 2012-2015.

2 GRUNDER FÖR ÖVERKLAGANDE

2.1 Ei har den 6 december 2013 meddelat omprövningsbeslut gällande redovisningsenhet REL 00136 för tillsynsperioden 2012-2015, **bilaga 1**. Ei:s beslut om intäktsram meddelat den 28 oktober 2011 har således upphört att gälla. Förvaltningsrätten har informerats om omprövningsbeslutet före det att dom meddelats i målet. Förutsättningar att meddela dom i enlighet med domslutet här därmed inte förelegat. Domen skall därför undanröjas och målet återförvisas till förvaltningsrätten. Ei begär anstånd med att utveckla talan i denna del, se begäran om anstånd nedan.

2.2 I det fall kammarrätten inte undanröjer domen utan anser att överklagandet skall prövas i sak åberopar Ei dels vad som anförts vid förvaltningsrätten och avser dels att återkomma med tillägg och förtydliganden, se begäran om anstånd nedan.

2.3 För det fall kammarrätten finner att förvaltningsrättens dom ska fastställas såvitt avser att schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetoden, ska användas vid beräkning av intäktsram måste ny beräkning av intäktsramen till faktiskt belopp

ske, med beaktande av de förutsättningar som framgår av omprövningsbeslutet. Målet ska i sådant fall under alla omständigheter överlämnas till Ei för fastställande av faktiskt belopp.

3 PRÖVNINGSTILLSTÅND

- 3.1 ~~Det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till. Det kan inte utan prövningstillstånd bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till. Det är även av vikt för rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt. Detta är första gången den aktuella lagstiftningen om fastställande i förhand av intäktsramarna prövas. Det finns även mot bakgrund av brister i förvaltningsrättens hantering av målet synnerliga skäl att pröva överklagandet. Ei avser att återkomma och ytterligare utveckla skälen för prövningstillstånd senare, se begäran om anstånd nedan.~~

4 ANSTÅNDSBEGÄRAN

- 4.1 Med hänsyn till mellankommande helgdagar samt målets omfattning och komplexitet hemställs om anstånd med att komplettera grunder samt skäl för prövningstillstånd till den 31 mars 2013.

5 SYNPKTER PÅ MÅLETS HANDLÄGGNING

- 5.1 Ei har denna dag överklagat 94 mål till kammarrättens prövning. I det fall kammarrätten inte återförvisar målet till förvaltningsrätten enligt Ei:s förstahandsyrkande hemställs det att detta mål handläggs gemensamt med övriga.

Göteborg den 20 december 2013

Jörgen Larsson

Tobias Bengtsson

Ida Odelius

Omrövning av beslut om fastställande av intäktsram enligt 5 kap. ellagen (1997:857)

Beslut

- 1 Energimarknadsinspektionen (Ei) fastställer, med ändring av beslutet den 28 oktober 2011 (bilaga 10) intäktsramen för Öresundskraft AB 556089-7851 avseende redovisningsenhet REL00136 till högst 305 058 tkr för tillsynsperioden 2012-2015 i 2010 års prisnivå.
- 2 Ei fastställer, med ändring av beslut den 28 oktober 2011 (bilaga 10) intäktsramen för Öresundskraft AB 556089-7851 avseende redovisningsenhet RER00903 till högst 131 254 tkr för tillsynsperioden 2012-2015 i 2010 års prisnivå.
- 3 Intäktsramarna kommer efter tillsynsperioden att justeras för vart och ett av åren i perioden med följande faktorprisindex genom att
 - a Kapitalbasens nuansknaffningsvärde räknas om med faktorprisindex (FPI) för byggnader¹ och
 - b Den löpande påverkbara kostnaden räknas om med faktorprisindex (FPI) för elnätstföretag – lokalnät² och regionnät³ avseende löpande påverkbara kostnader.

Efter tillsynsperioden ska det faktiska utfallet avseende investeringar och utrangeringar jämföras med prognoserna för investeringar och utrangeringar i kapitalbasen. Vidare ska den löpande opåverkbara kostnaden jämföras med det faktiska utfallet. Om det faktiska utfallet i dessa delar avviker från prognoserna kan intäktsramarna komma att omprövas.

- 4 Ei fastställer, med ändring av beslutet den 28 oktober 2011 (bilaga 10) normnivån på kvaliteten i nätverksamheten för respektive kvalitetsindikator för tillsynsperioden till följande nivåer för Öresundskraft AB 556089-7851 avseende redovisningsenhet REL00136
 - a Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIDI) 6,38 min
 - b Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIDI) 39,47 min
 - c Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIFI) 0,11 st
 - d Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIFI) 0,68 st

¹ Framtaget av SCB, se bilaga 5

² Framtaget av SCB, se bilaga 6

³ Framtaget av SCB, se bilaga 6a

- 5 Ei fastställer, med ändring av beslutet den 28 oktober 2011 (bilaga 10) normnivån på kvaliteten i nätverksamheten för respektive kvalitetsindikator för tillsynsperioden till följande nivåer för Öresundskraft AB 556089-7851 avseende redovisningsenhet RER00903
- a Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIDI) 0 min
 - b Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIDI) 0 min
 - c Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIFI) 0 st
 - d Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIFI) 0 st

Efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheterna jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramarna justeras i enlighet med vad som framgår av Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamhet vid fastställande av en intäktsram. Därvid kan intäktsramarna komma att omprövas.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Den 28 oktober 2011 fastställde Ei en intäktsram för Öresundskraft Nordvästra Skåne AB (dnr 2011-101549), se bilaga 10. Beslutet har överklagats till Förvaltningsrätten i Linköping, mål nr 8003-11, som ännu inte avgjort målet.

Under 2012 inkom en anmälan till Ei från ett nätföretag som ifrågasatte den tariffsättning för överföring av el som Öresundskraft Nordvästra Skåne AB tillämpade inom redovisningsenheten REL00136. Bl.a. anförde anmälaren att det inom områdeskoncessionen fanns en linjekoncession som hade funktionen som en regionledning, men som inte redovisades som en sådan. Anmälan utmynnade i att Ei förelade Öresundskraft Nordvästra Skåne AB, enligt beslut den 25 oktober 2012 (dnr 2012-100442), se bilaga 8, att bl.a. ändra nättarifferna så att kostnader hänförliga till nätkoncession för området redovisas skilt från nätkoncession för linje. Anmälaren överklagade beslutet till förvaltningsrätten som i beslut den 8 januari 2013 (mål nr 7405-12) avvisade detsamma på den grunden att anmälaren saknade talerätt mot beslutet.

Ei förelade därefter genom beslut den 21 februari 2013 Öresundskraft Nordvästra Skåne AB, vid vite, att inom viss tid från delgivning av detsamma bl.a. ändra nättarifferna så att kostnader hänförliga till nätkoncession för dåvarande område REL00136 inte skulle ingå i tarifferna för kunder som var anslutna till företagets 130kV ledningsnät 205 CU (tidigare 436IIä), se bilaga 9.

Öresundskraft har efterkommit föreläggandet varför Ei avslutat ärendet.

Yrkanden m.m.

Öresundskraft AB har efter Ei:s förelägganden den 28 oktober 2012 och den 21 februari 2013 ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen för tillsynsperioden 2012-2015 till 375 128 tkr i 2010 års prisnivå. Den yrkade intäktsramen omfattar redovisningsenheten REL00136 med de nätkoncessioner som anges i bilaga 1 förutom koncessionerna 436 BS och 436 BS (1). Dessa koncessioner hör till redovisningsenheten RER00903.

Öresundskraft AB har vidare ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen för tillsynsperioden 2012-2015 till 163 619 tkr i 2010 års prisnivå. Den yrkade intäktsramen omfattar redovisningsenheten RER00903 med koncessionerna 436 BS och 436 BS (1).

Företagets uppgifter till grund för en skälig intäktsram

Allmänt REL00136 och RER00903

Öresundskraft AB har till Ei inkommit med uppgifter som underlag för att fördela kostnader och intäkter för att ändra intäktsramen för redovisningsenheten REL00136 för den första tillsynsperioden. Det är sedan den 1 januari 2013 Öresundskraft AB (fortsättningsvis nätföretaget) som bedriver verksamheten efter ett beslut om samlad redovisning (dnr 2012-102757).

Nätföretaget har beskrivit hur de ser på uppdelningen på två redovisningsenheter och vilka konsekvenser det får.

Motiveringen till att de yrkade intäktsramarna sammanlagt blir högre än den ursprungliga yrkade intäktsramen är, enligt nätföretaget, att det uppstår en internaffär mellan lokalnätet och regionnätet vad gäller kostnader för överliggande och angränsande nät. Lokalnätet är anslutet till regionnätet. Lokalnätet får därigenom, enligt nätföretaget, en kostnad för överliggande nät till regionnätet.

Den ursprungliga sökta intäktsramen på 512 229 tkr skulle möjliggöra intäkter från externa kunder på detta belopp. Om beloppet fördelas utan hänsyn till internaffären blir den nya intäktsramen 348 609 tkr för REL00136. Enligt nätföretaget uppkommer en internaffär mellan områdena i samband med uppdelningen på två redovisningsenheter. Lokalnätet (REL00136) får därmed en kostnad för överliggande nät (opåverkbar kostnad) om 26 518 tkr för perioden 2012-2015 och ska därmed läggas till den fördelade intäktsramen för lokalnätet. Den yrkade intäktsramen uppgår till 375 128 tkr.

Kapitalkostnader REL00136

Anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen per den 31 december 2010, uppgår till ett sammanlagt nuanskaffningsvärde om 660 033 tkr, se bilaga 1, tabell 1.

Anläggningstillgångar motsvarande 99,52 % av det totala nuanskaffningsvärdet har redovisats till normvärde, motsvarande 0,13 % av det totala nuanskaffningsvärdet har värderats utifrån tillgångarnas anskaffningsvärde och resterande anläggningstillgångar, 0,35 % till annat skäligt värde.

Vissa investeringar och utrangeringar av anläggningstillgångar kommer att genomföras under perioden. Förändringar i nuanskaffningsvärdet för dessa investeringar under perioden återges per halvår i bilaga 1, tabell 2 och tabell 3. Företaget avser investera anläggningar till ett totalt nuanskaffningsvärde om 39 900 tkr och utrangera anläggningar till ett nuanskaffningsvärde om 5 400 tkr under perioden.

Kapitalkostnader RER00903

Anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen per den 31 december 2010, uppgår till ett sammanlagt nuanskaffningsvärde om 149 344 tkr, se bilaga 1a, tabell 1.

Anläggningstillgångar motsvarande 99,95 % av det totala nuanskaffningsvärdet har redovisats till normvärde, motsvarande 0,05 % av det totala nuanskaffningsvärdet har värderats till annat skäligt värde.

Nätföretaget avser inte att investera eller utrangera anläggningar under perioden. Se bilaga 1a, tabell 2 och tabell 3.

Löpande kostnader REL00136

Företaget har i enlighet med 5 kap. 10-13 §§ Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) redovisat löpande påverkbara kostnader för 2006-2009. Dessa kostnader återfinns i bilaga 1, tabell 4, 5 och 7. Med påverkbara kostnader avses kostnader som inte definieras som opåverkbara, exempelvis kostnader för drift och underhåll, kundspecifika kostnader såsom kostnader för mätning, beräkning och rapportering.

Företaget har i enlighet med 5 kap. 14 § nämnda föreskrifter, prognostiserat sina löpande opåverkbara kostnader för tillsynsperioden till 143 800 tkr i 2010 års prisnivå (bilaga 1, tabell 8). Med opåverkbara kostnader avses kostnader för nätförluster (fördelat på inköp och egen produktion) abonnemang till överliggande och angränsande nät och ersättning till vissa producenter enligt 3 kap. 15 § ellagen samt myndighetsavgifter enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet.

Löpande kostnader RER00903

Företaget har i enlighet med 5 kap. 10-13 §§ Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) redovisat löpande påverkbara kostnader för 2006-2009. Dessa kostnader återfinns i bilaga 1a, tabell 4, 5 och 7. Med påverkbara kostnader avses kostnader som inte definieras som opåverkbara, exempelvis kostnader för drift och underhåll, kundspecifika kostnader såsom kostnader för mätning, beräkning och rapportering.

Företaget har i enlighet med 5 kap. 14 § nämnda föreskrifter, prognostiserat sina löpande opåverkbara kostnader för tillsynsperioden till 113 930 tkr i 2010 års prisnivå (bilaga 1a, tabell 8). Med opåverkbara kostnader avses kostnader för nätförluster (fördelat på inköp och egen produktion) abonnemang till överliggande och angränsande nät och ersättning till vissa producenter enligt 3 kap. 15 § ellagen samt myndighetsavgifter enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet.

Kvaliteten i sättet att bedriva nätverksamhet REL00136

Företagets uppgifter om avbrott i överföringen av el för åren 2006-2009 återges i bilaga 2.

Kvaliteten i sättet att bedriva nätverksamhet RER00903

Enligt nätföretaget har det under perioden 2006-2009 inte varit några avbrott på regionnätet, RER00903. Årsmedel av ILE och ILE Effekt har således varit 0 (noll) under perioden.

Intäkter i nätverksamheten REL00136

Nätföretaget har med hänsyn till uppdelningen mellan region- och lokalnätet samt med hänsyn till justeringar avseende kostnader för överliggande och angränsande nät som uppdelningen gett upphov till, inkommit med fördelning av de historiska intäkterna som bör ligga till grund för beräkningen av intäktsramen.

Fördelningen av de historiska intäkterna för REL00136 uppgick till 265 018 tkr.

	2006	2007	2008	2009
Totala intäkter (tkr)	60 910	60 893	60 609	64 268

Intäkter i nätverksamheten RER00903

Nätföretaget har med hänsyn till uppdelningen mellan region- och lokalnätet samt med hänsyn till justeringar avseende kostnader för överliggande och angränsande nät som uppdelningen gett upphov till inkommit med fördelning av de historiska intäkterna som bör ligga till grund för beräkningen av intäktsramen.

Företaget uppskattat de historiska intäkterna för redovisningsenheten RER00903 enligt nedanstående tabell.

	2006	2007	2008	2009
Totala intäkter (tkr)	26 048	26 193	26 069	26 781

Aktuella rättsregler

Allmänna bestämmelser

Enligt 5 kap 11 § ellagen ska nätmyndigheten ändra en fastställd intäktsram under tillsynsperioden om den nätkoncessionshavare som beslutet gäller har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter som i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek, om beslutet har fattats på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek eller om det annars finns särskilda skäl.

I 1 kap 4 § ellagen (1997:857) definieras vad som avses med nätverksamhet. Med det förstås att ställa elektriska starkströmsledningar till förfogande för överföring av el. Till nätverksamhet hör också projektering, byggande och underhåll av ledningar, ställverk och transformatorstationer, anslutning av elektriska anläggningar, mätning och beräkning av överförd effekt och energi samt annan verksamhet som behövs för att överföra el på det elektriska nätet.

Med intäktsram avses enligt 1 kap. 5a § ellagen de samlade intäkterna som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod.

5 kap. ellagen innehåller bestämmelser om nätkoncessionshavarens intäkter från nätverksamheten och om skälighetsbedömningen av dessa intäkter. Av bestämmelserna framgår bl.a. följande.

En intäktsram ska enligt 1 § första stycket fastställas i förväg för varje tillsynsperiod som ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (4 §).

Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig och vad gäller intäkter från en regionledning, för nätkoncessionshavares samtliga regionledningar i hela landet (22 och 23 §§). Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § ellagen har medgivit att flera nätkoncessionsområden för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställande av intäktsram anses utgöra ett område (22 § andra stycket).

Av beslutet om fastställande av intäktsram ska det framgå vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen (3 § andra stycket). Ett sådant beslut gäller utan hinder att det överklagas, d.v.s. det gäller omedelbart (19 §).

Vid beräkningen av intäktsramens storlek är utgångspunkten (6 §) att ramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas).

När intäktsramen bestäms ska även hänsyn tas till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (7 §). En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen. Vid denna bedömning ska ett avbrott i överföringen av el beaktas i den utsträckning avbrottet inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen.

Det följer av 5 kap. 7 § tredje stycket ellagen jämfört med 15 § förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (kapitalbasförordningen) att Ei har bemyndigats att meddela föreskrifter om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten enligt 5 kap. 7 § ellagen. Sådana föreskrifter har Ei meddelat enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram. Föreskrifterna trädde ikraft den 1 april 2011.

Med skäligen kostnader i nätverksamheten avses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kostnad för avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ska dock inte anses vara en skälig kostnad (8 §).

Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden (9 §).

En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot nätkoncessionshavaren att bortse från tillgången.

I kapitalbasförordningen finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (7 §) och om värdering av anläggningstillgångar (9-11 §§) samt om förändring i prisläget (12 §). En anläggningstillgång ska ingå (7 §) i kapitalbasen från det halvårsskifte som följer på den tidpunkt då den börjat användas. Tillgången ska inte ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som infaller närmast efter den tidpunkt då den slutat användas.

Bestämmelser avseende vilka uppgifter som ska redovisas

Ei har enligt 16 § 1 kapitalbasförordningen bemyndigats att meddela närmare föreskrifter om skyldigheten för en nätkoncessionshavare att lämna förslag till intäktsram och att lämna uppgifter enligt 5 kap. 2 § ellagen. Ei har med stöd av detta bemyndigande meddelat föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek vilka trädde i kraft den 15 oktober 2010. Föreskrifterna innehåller bl.a. bestämmelser om när en intäktsram senast ska lämnas och vilka närmare uppgifter som ska redovisas.

Bestämmelser avseende omprövning efter tillsynsperiodens slut

Efter tillsynsperiodens slut ska nätmyndigheten (Ei) göra en bedömning av det faktiska utfallet under perioden. Det följer av 5 kap. 13 § jämfört med 5 kap. 14 § ellagen att Ei i vissa fall ska ompröva intäktsramen och för att kunna göra den bedömningen ska myndigheten kontrollera om de antaganden som legat till grund för fastställelsebeslutet överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden.

I 7 kap. 1-5 §§ enligt de ovan nämnda föreskrifterna om redovisning av uppgifter finns närmare bestämmelser om när uppgifterna för bedömning senast ska lämnas (31 mars efter tillsynsperiodens slut) och vilka uppgifter som då ska lämnas till Ei.

Energimarknadsinspektionens bedömning

Skäl att ompröva beslutet om intäktsram för REL00136

Under 2012 inkom en anmälan till Ei från ett nätföretag som ifrågasatte den tariffsättning för överföring av el som Öresundskraft Nordvästra Skåne AB tillämpade inom redovisningsenheten REL00136. Anmälan utmynnade i att Ei förelade Öresundskraft Nordvästra Skåne AB att bl.a. ändra nättarifferna så att kostnader hänförliga till

nätkoncession för området redovisas skilt från nätkoncession för linje. Ei förelade därefter genom beslut den 21 februari 2013 Öresundskraft Nordvästra Skåne AB, vid vite, att inom viss tid från delgivning av detsamma bl.a. ändra nättarifferna så att kostnader hänförliga till nätkoncession för dåvarande område REL00136 inte skulle ingå i tarifferna för kunder som var anslutna till företagets 130kV ledningsnät 205 CU (tidigare 436IIä). Öresundskraft har efterkommit föreläggandet varför Ei avslutat ärendet.

Med anledning av ovanstående redogörelse kan det konstateras att beslutet om intäktsram för Öresundskraft Nordvästra Skåne AB avseende redovisningsenheten REL00136 delvis baseras på ett felaktigt underlag då den regionledning, som numer omfattas av redovisningsenheten RER00903, ingick i underlaget för den av Ei beslutade intäktsramen den 28 oktober 2011. Reglerna avseende redovisning kräver en separat redovisning av den aktuella regionledningen och dessa regler har nätföretaget att följa. Redovisningen var således felaktig även före Ei:s föreläggande. Detta innebär i sin tur att Ei:s beslut om intäktsram under hösten 2011 var felaktigt. Nätverksamheten som är hänförlig till regionledningen med redovisningsenhet RER00903 ska därför "lyftas ur" intäktsramen för REL00136. Det innebär att intäktsramen för REL00136 ska ändras och att en intäktsram ska fastställas för RER00903 med uppgifter som enbart är hänförliga till regionledningen.

Det följer av 5 kap. 11 § första punkten ellagen (1997:857) att Ei ska ompröva en fastställd intäktsram under en tillsynsperiod om den nätkoncessionshavare som beslutet gäller har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter som i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek. Ovanstående redogörelse för det felaktiga underlaget till den beslutade intäktsramen för redovisningsenheten REL00136 och det som anförs nedan om inverkan på intäktsramens storlek innebär att dessa rekvisit är uppfyllda. Grund att ompröva intäktsramen föreligger därför.

Det beslut som ska omprövas har överklagats till Förvaltningsrätten i Linköping och har ännu inte avgjorts. Fråga uppkommer då om Ei nu har rätt att ompröva beslutet. De skäl som där anförts av Öresundskraft som grund för att beslutet ska ändras påverkas i sig inte av den ändring som nu är aktuell. Själva grunderna för ändringen av beslutet till följd av den felaktiga redovisningen är otvistiga. Ei bedömer vidare att *saken* i den aktuella processen är begränsad till frågan om *metod* för fastställande av intäktsram 2012-2015. Själva fastställandet av intäktsramen som sådan ligger därmed utanför processramen och detsamma gäller då också frågan om uppdelning av intäktsramen. Hanteringen av den aktuella frågan om uppdelning av ramen kan därmed skötas utanför domstolsprocessen och Ei har därför rätt att ompröva beslutet.

Allmänt om prövningen av en yrkad intäktsram

Ei ska fastställa intäktsramar för perioden 2012-2015 och har att ta ställning till om de av företaget yrkade intäktsramarna är skäliga.

Vid bedömningen av den skäliga intäktsramens storlek är, såsom ovan redovisats under avsnittet aktuella regler, utgångspunkten (5 kap. 6 § ellagen) att ramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under perioden och ge en rimlig avkastning på

det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Av förarbetena prop. 2008/09:141 s. 60-61, framgår att "de kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt löpande rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten". "En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten." En rimlig avkastning motsvarar den "avkastning som fodras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar."

Vid skälighetsbedömningen av den yrkade intäktsramen har Ei att beakta att intäktsramen ska vara tillräcklig för att täcka företagens skäliga kostnader och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. Intäktsramen ska även säkerställa att företagen kan hålla en hög leveranssäkerhet och att de kan genomföra nödvändiga investeringar för att bibehålla nätets kapacitet och vid behov bygga ut det befintliga nätet.

Nätтарifferna ska vara utformade så att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten är skäliga i förhållande till dels de objektiva förutsättningarna att bedriva nätverksamheten, dels nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (prop. 2008/09:141 s 58). De kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt löpande rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten. En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. En rimlig avkastning motsvarar den avkastning som fodras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar (a. prop. s. 60-61). Såväl den gällande som den föreslagna regleringen syftar till att nätföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt till låga kostnader. Regleringen ska syfta till att säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för nättjänsten. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska elförsörjningen. Nätföretagen ska också få stabila och långsiktiga villkor för sin nätverksamhet. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande elmarknad (a. prop. s. 58).

Ei:s metod för att pröva skäligheten i de yrkade intäktsramarna

Vilken metod ska användas vid prövningen

Ei har vid prövningen av det ursprungliga beslutet använt en viss metod som framgår av det beslutet. Efter det att Öresundskraft överklagat beslutet har Ei inom ramen för domstolsprocessen gjort vissa medgivanden som innebär förändringar i den tillämpade metoden. Frågan är då vilken metod som ska användas vid den nu aktuella omprövningen av besluten.

Orsaken till att beslutet nu behöver omprövas är endast att de uppgifter som legat till grund för beslutet var felaktiga. Den tillämpade metoden är dessutom föremål för domstolsprövning. Det framgår vidare av bestämmelsen i 5 kap. 15 § ellagen att om en förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändringen är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska

nätmyndigheten, efter ansökan av den senare nätkoncessionshavaren, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne. Öresundskraft kan därför senare ansöka om ändring av intäktsramarna i enlighet med domstolens ändringar.

Ei anser mot bakgrund av det anförda att omprövningen till följd av den felaktiga redovisningen bör göras utifrån de förhållanden som förelåg vid tidpunkten för det ursprungliga beslutet och med tillämpning av samma metod.

Ei:s bedömning av den yrkade intäktsramen REL00136

För att Ei ska kunna beräkna en intäkt med schablonmetoden, se bilaga 4, har Ei begärt in de uppgifter som framgår av föreskrifterna EIFS 2010:6. Företaget har lämnat in de begärda uppgifterna.

Ei har utifrån detta underlag beräknat intäkten med schablonmetoden, se bilaga 7, och funnit att en godtagbar högsta intäktsram uppgår till 385 138 tkr i 2010 års prisnivå.

Beräknad intäktsram med schablonmetoden och real annuitet		Tkr
Kapitalkostnad		170 562
Löpande kostnad		
	Opåverkbara kostnader	143 800
	Påverkbara kostnader	70 776
Summa beräknad intäktsram		385 138
Yrkad intäktsram		375 128
Historisk intäkt 2006-2009 i 2010 års prisnivå		265 018

Kapitalkostnaden har beräknats utifrån en ingående kapitalbas på 660 034 tkr, se bilaga 7.

Ei bedömer att en real kalkylränta före skatt på 5,2 procent⁴ är skälig, samt att avskrivningstiderna ska vara 40 respektive 10 år. Motiven till de valda avskrivningstiderna redovisas i Ei:s rapport Förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015 EI R2010:24.

Ei har beräknat kapitalkostnaden till 170 562 tkr. En detaljerad redovisning av beräkningen av kapitalkostnaden framgår av bilaga 7.

Den löpande opåverkbara kostnaden har beräknats i enlighet med den prognos företaget har redovisat till Ei. En detaljerad redovisning av beräkningen av den opåverkbara kostnaden för företaget framgår av bilaga 7.

Ei har i schablonmetoden beräknat de löpande påverkbara kostnaderna till 70 776 tkr.

⁴ Motivering till vald kalkylränta framgår av bilaga 3

Företagets yrkade intäktsram om 375 128 tkr överstiger inte den av Ei beräknade långsiktiga högsta godtagbara intäktsramen med schablonmetoden.

För att säkerställa att avgifterna inte höjs oskäligt mycket från år till år har Ei dock bedömt att en utjämning måste ske under fyra tillsynsperioder, dvs. 16 år. Då Ei:s beräkningar utgår från företagets intäkter för 2006-2009 (i 2010 års prisnivå), måste utjämningen även omfatta åren 2010 och 2011. Utjämningen kommer därför att ske över 18 år (16+2). Med hänsyn härtill kan intäkterna för tillsynsperioden 2012-2015 därför endast tillåtas att öka med 6/18 av 120 120 tkr. Dessa sex artondelar (6/18) motsvaras av ett belopp på 40 040 tkr och ger företaget en högsta tillåten intäktsram för 2012-2015 om totalt 305 058 tkr (265 018 + 40 040) mot yrkade 375 128 tkr. Företagets yrkade intäktsram ska därför sättas ned med 70 070 tkr och fastställas till 305 058 tkr för tillsynsperioden.

Ei:s bedömning av den yrkade intäktsramen RER00903

För att Ei ska kunna beräkna en intäkt med schablonmetoden har Ei begärt in de uppgifter som framgår av föreskrifterna EIFS 2010:6. Företaget har lämnat in de begärda uppgifterna.

Ei har utifrån detta underlag beräknat intäkten med schablonmetoden, se bilaga 4 och 7a, och funnit att en godtagbar högsta intäktsram uppgår till 165 729 tkr i 2010 års prisnivå.

Beräknad intäktsram med schablonmetoden och real annuitet		Tkr
Kapitalkostnad		35 794
Löpande kostnad		
	Opåverkbara kostnader	113 930
	Påverkbara kostnader	16 005
Summa beräknad intäktsram		165 729
Yrkad intäktsram		163 619
Historisk intäkt 2006-2009 i 2010 års prisnivå		114 017

Kapitalkostnaden har beräknats utifrån en ingående kapitalbas på 149 344 tkr, se bilaga 1a.

Ei bedömer att en real kalkylränta före skatt på 5,2 procent⁵ är skälig, samt att avskrivningstiderna ska vara 40 respektive 10 år. Motiven till de valda avskrivningstiderna redovisas i Ei:s rapport Förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015 EI R2010:24.

Ei har beräknat kapitalkostnaden till 35 794 tkr. En detaljerad redovisning av beräkningen av kapitalkostnaden framgår av bilaga 4.

⁵ Motivering till vald kalkylränta framgår av bilaga 2

Den löpande opåverkbara kostnaden har beräknats i enlighet med den prognos företaget har redovisat till Ei. En detaljerad redovisning av beräkningen av den opåverkbara kostnaden för företaget framgår av bilaga 4.

Ei har i schablonmetoden beräknat de löpande påverkbara kostnaderna till 16 005 tkr.

Företagets yrkade intäktsram om 163 619 tkr överstiger inte den av Ei beräknade långsiktiga högsta godtagbara intäktsramen med schablonmetoden.

För att säkerställa att avgifterna inte höjs oskäligt mycket från år till år har Ei dock bedömt att en utjämning måste ske under fyra tillsynsperioder, dvs. 16 år. Då Ei:s beräkningar utgår från företagets intäkter för 2006-2009 (i 2010 års prisnivå), måste utjämningen även omfatta åren 2010 och 2011. Utjämningen kommer därför att ske över 18 år (16+2). Med hänsyn härtill kan intäkterna för tillsynsperioden 2012-2015 därför endast tillåtas att öka med 6/18 av 51 713 tkr. Dessa sex artondelar (6/18) motsvaras av ett belopp på 17 238 tkr och ger företaget en högsta tillåten intäktsram för 2012-2015 om totalt 131 254 tkr (114 017 + 17 238) mot yrkade 163 619 tkr. Företagets yrkade intäktsram ska därför sättas ned med 32 365 tkr och fastställas till 131 254 tkr för tillsynsperioden.

Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten REL00136

Ei ska vid beräkning av en skälig intäktsram också bestämma vad som är en rimlig kvalitet på leveranssäkerheten enligt 5 kap. 7 § ellagen.

Ei har med stöd av bemyndigande, utarbetat föreskrifter (EIFS 2011:1), för bedömning av kvalitetsnivån i nätverksamheten såsom redovisats ovan under rubriken aktuella rättsregler. Innebörden i dessa föreskrifter är att Ei vid fastställande av en intäktsram också fastställer normnivån på kvaliteten för tillsynsperioden.

Mer om hur kvaliteten i nätverksamheten ska bedömas beskrivs i Ei:s rapport EI R2010:08 Kvalitetsbedömning av elnät vid förhandsreglering.

Ei har beräknat normnivån på kvaliteten i nätverksamheten för respektive kvalitetsindikator som anges i föreskrifterna och de allmänna råden EIFS 2011:1 för tillsynsperioden till följande nivåer.

- a Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIDI) 6,38 min
- b Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIDI) 39,47 min
- c Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIFI) 0,11 st
- d Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIFI) 0,68 st

Normnivån är beräknad på det sätt som anges i nämnda föreskrifter utifrån de avbrottsdata som företaget redovisat och som återfinns i bilaga 2.

Angående bedömning efter tillsynsperiodens slut se nedan under rubriken kvaliteten i nätverksamheten efter tillsynsperiodens slut.

Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten RER00903

Ei ska vid beräkning av en skälig intäktsram också bestämma vad som är en rimlig kvalitet på leveranssäkerheten enligt 5 kap. 7 § ellagen.

Ei har med stöd av bemyndigande, utarbetat föreskrifter (EIFS 2011:1), för bedömning av kvalitetsnivån i nätverksamheten såsom redovisats ovan under rubriken aktuella rättsregler. Innebörden i dessa föreskrifter är att Ei vid fastställande av en intäktsram också fastställer normnivån på kvaliteten för tillsynsperioden. Mer om hur kvaliteten i nätverksamheten ska bedömas beskrivs i Ei:s rapport EI R2010:08 Kvalitetsbedömning av elnät vid förhandsreglering.

Ei har beräknat normnivån på kvaliteten i nätverksamheten för respektive kvalitetsindikator som anges i föreskrifterna och de allmänna råden EIFS 2011:1 för tillsynsperioden till följande nivåer.

- a Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIDI) 0 min
- b Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIDI) 0 min
- c Kvalitetsindikator: Aviserade avbrott (SAIFI) 0 st
- d Kvalitetsindikator: Oaviserade avbrott (SAIFI) 0 st

Angående bedömning efter tillsynsperiodens slut se nedan under rubriken kvaliteten i nätverksamheten efter tillsynsperiodens slut.

Bedömning efter tillsynsperiodens slut

Efter tillsynsperiodens slut gör Ei en bedömning mellan de antaganden och förutsättningar som legat till grund för de fastställda intäktsramarna enligt detta beslut.

I Ei:s tillsyn ingår också att göra en jämförelse mellan företagets samlade, faktiska intäkter och de fastställda intäktsramarna (Prop. 2008/09:141 s. 40 f och s. 108).

De fastställda intäktsramarna förutsätter att det faktiska utfallet avseende kapitalbasens investeringar och utrangeringar ska jämföras med den prognos företaget gjort. Detsamma gäller för den löpande opåverkbara kostnaden. Prognosen ska jämföras med det faktiska utfallet. För det fall det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa ska Ei ompröva intäktsramarna (5 kap. 13 och 14 §§ ellagen).

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) finns närmare bestämmelser om när (senast 31 mars året efter tillsynsperiodens slut) och vilka uppgifter företaget ska lämna för att Ei ska kunna göra denna bedömning.

Automatisk justering av intäktsramen

Intäktsramarna fastställs i 2010 års prisnivå. I samband med att bedömning görs efter tillsynsperiodens slut på sätt som redovisats i föregående avsnitt, kommer Ei att räkna om de beslutade intäktsramarna för vart och ett av årens med vissa kostnadsprisindex.

Faktorprisindex för byggnader avseende kapitalkostnader och faktorprisindex för elnätverksamhet avseende den löpande påverkbara kostnaden enligt vad som anges i punkten 3 a och b i beslutet.

Kvaliteten i nätverksamheten efter tillsynsperiodens slut

I detta beslut om intäktsramar har Ei, som ovan redovisats, angett normnivån på kvaliteten. Efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramarna justeras i enlighet med vad som framgår av Ei:s föreskrifter och allmänna råd om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamhet vid fastställande av en intäktsram (EIFS 2011:1).

Bedömning av intäkterna för tillsynsperioden mot intäktsramen

Om det visar sig att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten under perioden avviker från den fastställda intäktsramen, kan ramen för påföljande tillsynsperiod komma att minska respektive öka med det avvikande beloppet. I vissa fall tillkommer dessutom ett överdebiteringstillägg. Detta följer av 5 kap. 20 och 21 §§ ellagen.

Sammanfattning

Intäktsramen för nätföretaget avseende redovisningsenheten REL00136 uppgår till 305 058 tkr för tillsynsperioden 2012-2015 i 2010 års prisnivå och på sätt som närmare anges i beslutet enligt punkt 1. Därtill ska normnivån på kvaliteten i nätverksamheten för varje år i tillsynsperioden anges till nivåerna på kvalitetsindikatorerna som närmare framgår av punkten 4.

Intäktsramen för nätföretaget avseende redovisningsenheten RER00903 uppgår till 131 254 tkr för tillsynsperioden 2012-2015 i 2010 års prisnivå och på sätt som närmare anges i beslutet enligt punkt 2. Därtill ska normnivån på kvaliteten i nätverksamheten för varje år i tillsynsperioden anges till nivåerna på kvalitetsindikatorerna som närmare framgår av punkten 5.

Enligt 5 kap. 19 § ellagen gäller detta beslut utan hinder av att det överklagas.

Hur man överklagar, se bilaga 11.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Göran Morén. I den slutgiltiga handläggningen har därutöver deltagit, juristen Johan Carlsson samt analytikern Mathilda Lindersson, föredragande.

Göran Morén

Mathilda Lindersson

Bilagor

- 1 Sammanställning av inrapporterade uppgifter för REL00136
 - a Sammanställning av inrapporterade uppgifter för RER00903
- 2 Brev med uppgifter om avbrott för perioden 2006-2009
- 3 Kalkylränta i elnätsverksamhet
- 4 Metod för beräkning av intäktsram, formler samt kortfattad beskrivning
- 5 Faktorprisindex för byggnader
- 6 Faktorprisindex för elnätsverksamhet, lokalnät (SCB)
 - a Faktorprisindex för elnätsverksamhet, regionnät
- 7 Beräknad intäktsram för REL00136
 - a Beräknad intäktsram för RER00903
- 8 Beslut av Ei den 25 oktober 2012 (dnr. 2012-100442)
- 9 Beslut av Ei den 21 februari 2013 (dnr. 2012-100442)
- 10 Beslut om fastställande av intäktsram (dnr. 2011-101549)
- 11 Hur man överklagar